

Praca świetnym lekarstwem na przestępczość

Praca jest kluczowym czynnikiem jakości życia – daje człowiekowi poczucie godności, przydatności i uczestnictwa w życiu społecznym

Stwierdzenie to nabiera szczególnego znaczenia, gdy dotyczy osób odbywających wyroki w zakładach karnych.

Więźniowie stanowią bardzo specyficzną grupę społeczną. Z reguły są to osoby wywodzące się ze środowisk patologicznych, nieposiadające wyuczonego zawodu, dla których zachowania z pogranicza prawa są czymś naturalnym – obcowały z nimi od najmłodszych lat. Sam fakt, że osoby te trafiły do zakładu karnego świadczy o tym, że miały problem z odnalezieniem się w życiu społecznym. Dlatego też zakłady karne nie są jedynie miejscem przechowywania przestępców, ale przede wszystkim ich resocjalizacji. Niestety, badania przeprowadzane na byłych więźniach pokazują, że odsetek osób rozpoczynających po opuszczeniu zakładu karnego tzw. normalne życie jest niewielki. Większość nie próbuje nawet zmieniać stylu życia sprzed odbycia kary, ponieważ przestępczość jest jedynym znanym im sposobem zarabiania pieniędzy. Były więzień, bez zawodu, ma

niewielkie szanse na zatrudnienie – stąd pomysł na stworzenie specjalnego programu dla więźniów opierającego się na resocjalizacji poprzez naukę zawodu i integrację ze społeczeństwem. Projekt, o którym mowa, nosi nazwę „Czarna Owca. Skazani na Ochronę Przyrody” i jest finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

WIĘCEJ NIŻ CERTYFIKAT

Projekt „Czarna Owca” był realizowany w Zakładzie Karnym w Wołowie, na Śląsku. W pierwszej jego fazie przeprowadzone zostało wśród więźniów badanie opinii, z którego wynikało, że 66 proc. więźniów chciałoby zdobyć nową wiedzę przydatną w znalezieniu pracy na wolności. Sami skazani brak zatrudnienia odbierali jako dolegliwość. Nie obyło się jednak bez specjalnych zachęt do uczestnictwa w projekcie – więźniom wypłacane były tzw. dodatki szkoleniowe. Organizowano dla nich również dodatkowe atrakcje. Wszystko po to, aby chcieli skorzystać z części merytorycznej projektu.

– Przygotowaliśmy kompleksowy program zawierający 24 rodzaje szkoleń zawodowych – pogrupowanych w cztery bloki tematyczne: budowlany i obróbki metali, rolno – środowiskowy, spożywczy oraz rękodzielny. Dodatkowo dostępne były kursy językowe, szkolenia z podstaw przedsiębiorczości oraz warsztaty z zakresu (re)integracji na otwartym rynku pracy – wymienia Alina Szklaruk, koordynator projektu.

Dla większości więźniów uczestnictwo w projekcie było szansą na zdobycie kwalifi-

Projekt zakładał pracę więźniów na rzecz ochrony natury

fikacji i pierwszego doświadczenia zawodowego. Oprócz wiedzy i umiejętności więźniowie zdobyli certyfikaty ukończenia kursów zawodowych. W trakcie realizacji projektu okazało się jednak, że umiejętności zawodowe i certyfikaty nie są jedyną korzyścią, jaką więźniowie wynieśli z uczestnictwa w warsztatach. Ukończenie kursów zawodowych wyraźnie wpłynęło na wzrost samooceny skazanych. Rozbudziło w nich również chęć do pracy oraz potrzebę dalszego podnoszenia kwalifikacji. Szczególną wartość mają dla nich również certyfikaty – nie są świstkiem, który schowa się do szuflady, ale świadectwem wartości posiadacza.

– Uczestniczymy w jednym wielkim laboratorium, tak to nazywamy. Właściwie sam program „Czarna Owca” to jedno wielkie laboratorium

i skusiliśmy się, żeby w takim programie uczestniczyć. Po skończeniu kursu dostaliśmy zaświadczenie, co też nie jest bez znaczenia, bo w przyszłości ktokolwiek by nie zakładał własnej pasieki, może się posilkować takim dokumentem. Jest to dokument, który świadczy o tym, że coś potrafimy zrobić – to słowa jednego z uczestników projektu.

Certyfikaty mają jednak również bardzo wymierną wartość dla potencjalnych pracodawców.

– Zatrudniłem w mojej firmie byłego więźnia, który legitymował się certyfikatem zdobytym podczas projektu „Czarna Owca”. Na razie minęło zbyt mało czasu, żeby mówić o pełnym sprawdzeniu jego umiejętności, jednak certyfikat, miał decydujący wpływ na przyjęcie go do pracy – mówi właściciel

Nieregularne

Śr. nakład 150000 egz.

Zasięg ogólnopolski

firmy Borzyński – Obróbka metali w Wołowie, który zatrudnił jednego z uczestników projektu.

INTEGRACJA SPOŁECZNA

Podstawowym problemem osób odbywających karę pozbawienia wolności jest marazm, który ogarnia ich w wyniku więziennej bezczynności. Jednym z elementów projektu było przywrócenie im chęci do aktywnego spędzania czasu. Dobrym sposobem była aktywizacja poprzez sport. Pod hasłem „Skazani na aktywność” zorganizowana została spartakiada. Sport okazał się doskonałym sposobem na systematyczne mobilizowanie uczestników projektu do aktywności - nie tylko fizycznej. Zawody sportowe, w których skazani rywalizowali m.in. z reprezentacjami złożonymi z przedstawicieli samorządów lokalnych, reprezentacjami szkół ponadpodstawowych oraz pracownikami zakładu karnego, przyczyniły się również do integracji ze środowiskiem lokalnym.

Zorganizowano też spotkania z rodzinami więźniów. Dla wielu z nich spotkania przygotowane w ramach projektu „Czarna Owca” stanowiły okazję do umocnienia więzi rodzinnych. „Czarna Owca” umożliwiła też kontakty ze społecznością lokalną podczas spotkań, wyjazdów czy pielgrzymek.

TV WIĘZIENNA 6

Kolejnym efektem realizacji projektu „Czarna Owca” jest stacja telewizyjna – stworzona przez skazanych dla skazanych. Działa ona od grudnia 2006 r. pod nazwą TV Więzienna 6. Stacja telewizyjna powstała w trakcie realizacji kursu montażu systemów elektroakustycznych. Następnie, także dzięki projektowi, telewizję doposażono. Skazani wzięli też udział w warsztatach prowadzonych przez dziennikarza Hieronima Wrone. Telewizja prezentuje nagrania zrealizowane przez własnych redaktorów,

Skazani uczyli się nie tylko nowych zawodów, ale także obowiązkowości i sumienności w pracy

a także z zewnętrznych programów edukacyjnych. Jednym z nagrań zrealizowanych całkiem samodzielnie przez osadzonych jest film promujący Centrum Doradztwa Prawno-Finansowego – które jest kontynuacją projektu „Czarna Owca” poza murami więziennymi.

NA WOLNOŚCI

Uczestnictwo w projekcie „Czarna Owca” nie musi się kończyć wraz z zakończeniem odbywanej kary. Z myślą o więźniach wychodzących na wolność powstało Centrum Doradztwa Prawno-Finansowego (CDPF). Wspiera się w nim byłych skazanych w znalezieniu pracy. Tworzy ono platformę współpracy pracodawca – były skazany. W tym celu nawiązano kontakt z pracodawcami reprezentującymi branżę, w których szkolono uczestników projektu. Stworzono też bazę osób opuszczających zakład karny, które pragną podjąć zatrudnienie. CDPF pomaga rozwiązywać problemy o charakterze formalno-prawnym związane z podjęciem zatrudnienia, zarejestrować własną działalność, sporządzić biznesplan. Do Centrum moż-

na zgłosić się osobiście, za pośrednictwem infolinii lub korespondencyjnie. Dyżury w nim prowadzili m.in. senator prof. Leon Kieres oraz poseł Marek Skorupa.

Pan Jacek W. – uczestnik „Czarnej Owcy”, obecnie ślusarz w firmie Metal Bud skorzystał z usług Centrum.

– Samo zainteresowanie Centrum moją osobą wprowiło mnie w takie coś, że miałem motywację żeby rzeczywiście zmienić swoje życie, żeby rzeczywiście iść do przodu i żeby iść szukać tej pracy... Ukończyłem kurs ślusarza i na tym stanowisku teraz pracuję. W końcu więc było mi to przydatne. Ukończyłem tak samo integrację i reintegrację na rynku pracy – to mi pozwoliło poruszać się w ogóle po tym wszystkim. Wiedziałem, jak się mam zachować przed szefem, o czym mam z nim rozmawiać przede wszystkim... – mówi były skazany.

PODTRZYMAĆ EFEKT

W projekcie „Czarna Owca” wzięło także udział 300 funkcjonariuszy Służby Więziennej z okręgu dolnośląskiego. Uczestniczyli oni w szkoleniu pedagogicznym przysposabia-

jącym do nauki zawodu skazanych, pięciu warsztatach przygotowujących do pracy ze skazanymi pod kątem reintegracji na rynku pracy, kursach językowych, komputerowych, prawa jazdy na pojazdach ochronnych oraz warsztatach metodologicznych z zakresu zarządzania projektami finansowanymi ze środków UE. W tych ostatnich warsztatach uczestniczyli tzw. animatorzy projektów – osoby w jednostkach penitencjarnych zajmujące się problematyką pozyskiwania środków z funduszy europejskich.

O PROJEKTCIE

„Czarna owca. Skazani na ochronę przyrody” PROJEKTODAWCA

- Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju – UNDP

PARTNERZY

- Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”
- Zakład Karny w Wołowie
- Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej we Wrocławiu
- Inicjatywa Samorządowa „Razem”

PROGRAM

- IW EQUAL

Nieregularne

Śr. nakład 150000 egz.

Zasięg ogólnopolski

